

जनगणना

→ देशको कुल जनसङ्ख्यामा संचालन गरिन्छ ।

→ देशको केन्द्रीय सरकार द्वारा संचालन गरिन्छ ।

→ जनगणनाको जनसङ्ख्या Standard Population हो ।

→ यो ठूलो खानेपानी र लामो समयको आवश्यकता पर्दछ । कम खानेपानी गरिन्छ ।

→ यसलाई संचालन गर्नको लागि सामाज्य तालिम प्राप्त व्यक्तिबाट सम्भव हुन्छ ।

नमुना सर्वेक्षण

→ कुल जनसङ्ख्याको कुनै सानो अङ्कलाई लिएर नतिजा प्राप्त गरिन्छ ।

→ सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था द्वारा संचालन गरिन्छ ।

→ नमुना सर्वेक्षणको जनसङ्ख्या Study population हो ।

→ छोटो समय र कम नतिजा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

→ यसलाई संचालन गर्न र विशेषज्ञ व्यक्तिको आवश्यक पर्दछ ।

यसबाट प्राप्त तथ्याङ्क बढी
परिमाणत्मक हुन्छ।

यसबाट प्राप्त तथ्याङ्क
बढी गुणात्मक हुन्छ।

फाइदा/महत्त्व/उद्देश्य

- ✗ राष्ट्रिय र क्षेत्रीय स्तरमा निति, योजना, कार्यक्रम
निर्माण गर्न मद्दत पुऱ्याउँछ।
- ✗ देशको विकास निर्माणका कार्यहरूलाई प्रचालनका लागि
आधारमा हानोट र सम्पन्न गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ।
- ✗ देशको समग्र मृत्यु दर, जन्मदर, life table, निर्माण
गर्न प्रयोग गरिन्छ।
- ✗ पुर्व रूपमा पञ्जीकरण लागु नभएका ठाउँहरूमा
जनगणनाबाट प्राप्त तथ्याङ्क बढी महत्त्वपूर्ण हुन्छ।
- ✗ वर्तमान जनसङ्ख्याको आकार अनुसार भविष्यको
जनसङ्ख्याको अनुमान गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ।
- ✗ भविष्यमा विद्यालय जाने उमेरको जनसङ्ख्या काम
गर्न जनशक्ति बुढोको जनसङ्ख्याको अनुमान गर्न
सहयोग पुऱ्याउँछ।
- ✗ अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रयोग हुने प्रक्रियाको अनुसरण गर्न
तथ्याङ्क आवश्यक पर्ने भएकोले महत्त्वपूर्ण मानिन्छ।

बैफाइदा

- ✗ व्यवस्थापन गर्न धेरै खर्च, लामो समय र तालिम
प्राप्त जनशक्तिको आवश्यक पर्छ।
- ✗ प्रत्येक १०-१० वर्षमा संचालन गर्न भएकोले विचको
सामाजिक, आर्थिक, क्रियाकलापको अवस्था प्राप्त
गर्न सकिदैन।

- જળપાપાના પૃષ્ઠ કાર્ય શરૂ કરીને ગ્રામીણ પ્રાપ્ત
જળશાક્તિને વિશ્વવ્યાપક કામ તરફ નિર્ધારિત
કરે. આરંભ સંભાવના વધે છે.
- ઉમેર, જલમ, મૃત્યુ, વિકાસશક્તિ જાતના જનશક્તિ-
વિવિધતા વિવરણ કરે. આરંભ શરૂ કરે.
- પૃષ્ઠ ૨ ક્ષેત્ર સંચાલન શરૂ કરે. વૈશ્વિકતા
જળપાપાના ગતિ કાર્ય અસંભવ છે.
- આરંભના કાળમાં જિમ્મેવારી નહોતી પ્રાપ્ત
નિર્ધારિત સંસ્કારાત્મક કામ માત્ર સિમિત છે.